

DOI: <https://doi.org/10.32782/ecovis/2024-3-4-15>  
УДК 336.71

**Федишин Майя Пилипівна**

кандидат економічних наук, доцент,  
доцент кафедри фінансів і кредиту,  
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0807-6814>

**Стужук Олексій Григорович**

начальник Чернівецького регіонального відділення  
АТ «БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ»  
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-7489-0503>

## СИСТЕМА ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ В БАНКАХ УКРАЇНИ: СТРУКТУРНА МОДЕЛЬ ТА МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ РИЗИК-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ

У статті досліджено систему фінансового моніторингу в банках України в умовах імплементації ризик-орієнтованого підходу. Метою є обґрунтування структурної моделі фінансового моніторингу та визначення механізмів реалізації ризик-орієнтованого підходу в межах інтеграції внутрішнього контролю, комплаєнс-функції та управління банківськими ризиками. Запропоновано модель, що включає нормативно-регуляторну, організаційну, аналітично-ризикову, інформаційно-технологічну та контрольну-аудиторську підсистеми. Доведено, що ефективність функціонування системи визначається рівнем її інтеграції в корпоративне управління та системи управління банківськими ризиками. Визначено проблеми формалізації ризик-орієнтованого підходу та напрями його вдосконалення. Практичне значення полягає у можливості застосування моделі для підвищення ефективності процедур протидії легалізації доходів і фінансуванню тероризму.

**Ключові слова:** фінансовий моніторинг; банківські установи; ризик-орієнтований підхід; структурна модель; внутрішній контроль; комплаєнс; банківські ризики; міжнародні стандарти AML/CFT.

**Maiia Fedyshyn**

Ph.D. in Economics, Associate Professor,  
Associate Professor of the Department of Finance and Credit,  
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

**Oleksiy Stuzhuk**

Head of Chernivtsi Regional Branch  
JSC "BANK OF INVESTMENTS AND SAVINGS"

## FINANCIAL MONITORING SYSTEM IN UKRAINIAN BANKS: STRUCTURAL MODEL AND MECHANISMS FOR IMPLEMENTING A RISK-BASED APPROACH

The article explores the system of financial monitoring in banking institutions of Ukraine within the framework of implementing the risk-based approach. In the context of regulatory transformation, European integration processes, and increased financial security challenges, financial monitoring is shifting from a formally procedural reporting function to an integrated component of bank risk management and corporate governance. Despite significant regulatory development and harmonization with international standards, the structural organization of financial monitoring in Ukrainian banks remains insufficiently systematized in academic research. Existing studies predominantly focus on legal aspects or separate procedural elements, while the institutional architecture of financial monitoring as a unified organizational and analytical model requires further conceptualization. The purpose of the study is to substantiate a comprehensive structural model of the financial monitoring system in banks of Ukraine and to determine the mechanisms for implementing the risk-based approach through the integration of internal control, compliance function, and banking risk management. The research proposes a multi-level structural model consisting of five interrelated subsystems: regulatory, organizational, analytical-risk, information-technological, and control-audit. The study demonstrates that effective implementation of the risk-based approach depends on the coordinated interaction of these subsystems and their integration into the overall system of compliance, operational, and reputational risk management. Particular emphasis is placed on mechanisms of risk identification and assessment, differentiated customer due diligence, continuous transaction monitoring, automation of analytical processes, and independent internal audit. The findings indicate that the effectiveness of financial monitoring



© Федишин М.П., Стужук О.Г., 2024

is determined not only by regulatory compliance but primarily by the institutional maturity of banks, the level of digitalization, and the strategic integration of monitoring procedures into decision-making processes. The scientific novelty lies in the development of a structured institutional model that systematizes the internal architecture of financial monitoring and conceptualizes its integration into bank-wide risk management. The practical significance of the results consists in the possibility of applying the proposed model to enhance the efficiency of procedures aimed at preventing money laundering and terrorist financing within banking institutions. Further research should focus on developing quantitative indicators for assessing the effectiveness of primary financial monitoring systems and expanding the application of digital analytical tools in risk detection.

**Keywords:** financial monitoring; banking institutions; risk-based approach; structural model; internal control; compliance; banking risks; international AML/CFT standards.

**Постановка проблеми.** У сучасних умовах інтеграції України до європейського фінансового простору, імплементації міжнародних стандартів FATF та функціонування фінансової системи в умовах воєнного стану система фінансового моніторингу набуває стратегічного значення для забезпечення фінансової стабільності та національної безпеки держави. Банківський сектор, як ключовий суб'єкт первинного фінансового моніторингу, акумулює основний обсяг фінансових операцій і відповідно несе підвищену відповідальність за ефективність механізмів протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму.

Імплементація ризик-орієнтованого підходу трансформувала модель фінансового моніторингу від формального виконання процедур звітності до системи управління ризиками. Проте вітчизняна практика демонструє наявність суперечностей між нормативною регламентацією та фактичними механізмами реалізації ризик-орієнтованого підходу на рівні банківських установ. Незважаючи на розвиток нормативно-правової бази, залишається недостатньо дослідженим питання структурної організації системи фінансового моніторингу в банках України як цілісної інституційної моделі, що інтегрує регуляторні вимоги, внутрішній контроль, комплаєнс-функцію, управління операційними ризиками та інформаційно-аналітичні інструменти. Це зумовлює необхідність комплексного наукового осмислення архітектури системи фінансового моніторингу та визначення механізмів ефективного реалізації ризик-орієнтованого підходу.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблематика формування та розвитку системи фінансового моніторингу в Україні є предметом наукових досліджень багатьох вітчизняних учених. Так, О. В. Акімова [1] досліджує проблеми адаптації міжнародних типологій протидії легалізації доходів до національної системи фінансового моніторингу, а також аналізує інституційні засади формування вітчизняної моделі фінансового контролю, акцентує увагу на необхідності гармонізації українського законодавства з міжнародними стандартами, зокрема рекомендаціями FATF. У статті М. П. Федішин [2] основна увага приділяється правовим та організаційним аспектам протидії легалізації доходів, проведено аналіз інституційних засад функціонування

системи фінансового моніторингу та визначено ключові напрями її вдосконалення в контексті забезпечення фінансової безпеки держави тоді як питання структурної архітектури системи фінансового моніторингу в банківських установах та механізмів реалізації ризик-орієнтованого підходу потребують подальшого системного дослідження. М. В. Бормотова [3] розкриває сутність поняття фінансового моніторингу, визначає його економічну природу та функціональне призначення в системі фінансової безпеки держави, приділяючи увагу категоріальному апарату та концептуальним підходам до трактування цього явища. І. М. Гаєвський [4] досліджує національну систему фінансового моніторингу як складову національної безпеки, зосереджуючись на правових аспектах її функціонування та ролі державних органів у забезпеченні ефективності протидії фінансовим злочинам. Л. Г. Гулько та О. В. Ільєва [5] аналізують організаційно-економічний механізм фінансового моніторингу суб'єктів первинного фінансового моніторингу, визначаючи особливості внутрішньої побудови системи контролю та процедури належної перевірки клієнтів. О. В. Смагло [6] розглядає функціонування системи фінансового моніторингу в Україні в контексті її інституційного розвитку та реформування, звертаючи увагу на трансформаційні процеси у фінансовому секторі. О. Ю. Сова та О. О. Завадська [7] досліджують місце фінансового моніторингу в системі банківського нагляду, визначаючи його як елемент пруденційного регулювання та комплаєнс-контролю в банківській сфері. О. Вовчак та Л. Єндоренко [8] аналізують інституційно-правові аспекти становлення системи фінансового моніторингу в Україні, розкриваючи етапи її формування та роль міжнародних зобов'язань у трансформації національної моделі. С. О. Левицька та О. О. Осадча [9] досліджують ризик-орієнтований підхід у первинному фінансовому моніторингу, обґрунтовуючи необхідність переходу від формального виконання процедур до аналітичної моделі оцінки ризиків. Незважаючи на вагомий науковий доробок зазначених авторів, більшість досліджень зосереджена на правових аспектах функціонування фінансового моніторингу, категоріальному визначенні його сутності або аналізі окремих процедур належної перевірки клієнтів. Водночас у сучасних умовах трансформації фінансового сектору недо-

статньо розкритими залишаються: структурна архітектура системи фінансового моніторингу в банках як цілісної організаційної моделі; інтеграція ризик-орієнтованого підходу з внутрішнім контролем, комплаєнс-функцією та управлінням операційними ризиками; механізми оцінювання ефективності системи первинного фінансового моніторингу; взаємозв'язок фінансового моніторингу з пруденційним наглядом у межах єдиної системи управління банківськими ризиками. Таким чином, потребує подальшого дослідження комплексна структурна модель системи фінансового моніторингу в банківських установах України з визначенням механізмів реалізації ризик-орієнтованого підходу в умовах сучасних регуляторних трансформацій.

**Метою статті** є обґрунтування структурної моделі системи фінансового моніторингу в банках України та визначення механізмів реалізації ризик-орієнтованого підходу в межах інтеграції внутрішнього контролю, комплаєнс-функції та управління банківськими ризиками.

**Виклад основного матеріалу.** Система фінансового моніторингу в Україні сформована як багаторівнева інституційна структура, що поєднує державний та первинний фінансовий моніторинг, її функціонування регламентується Законом України №361-IX [10], який імплементує міжнародні стандарти FATF та забезпечує гармонізацію національного законодавства з вимогами Європейського Союзу.

Державний рівень фінансового моніторингу представлений Державною службою фінансового моніторингу України та Національним банком України як суб'єктом державного нагляду за банківським сектором.

Первинний рівень охоплює банківські установи та інші фінансові інституції, що здійснюють ідентифікацію клієнтів, моніторинг операцій та подання повідомлень про підозрілі фінансові транзакції (табл. 1).

Банківський сектор відіграє провідну роль у системі фінансового моніторингу, оскільки через нього проходить основний обсяг фінансових операцій.

Статистичні дані свідчать, що частка повідомлень, поданих банками до Держфінмоніторингу, стабільно перевищує 99 % загального обсягу звітності [11], що підтверджує їх системоутворююче значення у національній моделі процедур AML/CFT (Anti-Money Laundering/Countering the Financing of Terrorism / заходи щодо протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму) відповідно до стандартів FATF.

Система фінансового моніторингу в банківських установах України функціонує як інтегрована багаторівнева організаційна структура, що поєднує регуляторні вимоги, внутрішні процедури контролю та інструменти управління ризиками. Запровадження ризик-орієнтованого підходу змінило характер функціонування системи: акцент було перенесено з формального виконання процедур на якісну оцінку ризикового профілю клієнта та фінансових операцій. Це зумовило необхідність перегляду внутрішньої організаційної структури банків, розширення функцій комплаєнс-підрозділів та інтеграції фінансового моніторингу в систему управління банківськими ризиками. З метою систематизації внутрішньобанківських механізмів доцільно виокремити п'ять взаємопов'язаних підсистем, які формують структурну модель фінансового моніторингу банку (рис. 1).

Таблиця 1

**Групування суб'єктів фінансового моніторингу в Україні**

Суб'єкти фінансового моніторингу		
державні	первинні	
	звичайні	спеціально визначені суб'єкти фінансового моніторингу
<ul style="list-style-type: none"> <li>– Держфінмоніторинг;</li> <li>– НБУ;</li> <li>– Мінфін;</li> <li>– Мін'юст;</li> <li>– НКЦПФР;</li> <li>– Міністерство цифрової трансформації</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– банки;</li> <li>– страхові компанії, страхові брокери;</li> <li>– кредитні спілки;</li> <li>– інші фінустанови;</li> <li>– платіжні організації;</li> <li>– ломбарди;</li> <li>– товарні біржі;</li> <li>– учасники фондового ринку;</li> <li>– оператори поштового зв'язку;</li> <li>– філії / представництва нерезидентів, які надають фінансові послуги в Україні;</li> <li>– постачальники послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів;</li> <li>– інші юрособи, які надають окремі фінансові послуги</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– аудитори, аудиторські фірми;</li> <li>– бухгалтери, суб'єкти господарювання, що надають послуги з бухгалтерського обліку;</li> <li>– суб'єкти господарювання, що здійснюють консультування з питань оподаткування;</li> <li>– адвокатські бюро, об'єднання, адвокати;</li> <li>– нотаріуси;</li> <li>– суб'єкти господарювання, які надають юридичні послуги;</li> <li>– особи, які надають послуги щодо створення, забезпечення діяльності або управління юрособами;</li> <li>– посередники в операціях з купівлі–продажу нерухомого майна (рієлтори);</li> <li>– продавці за готівку дорогоцінних металів, дорогоцінного каміння та виробів з них;</li> <li>– суб'єкти господарювання, які проводять лотереї та/або азартні ігри.</li> </ul>

Джерело: складено на основі [10]

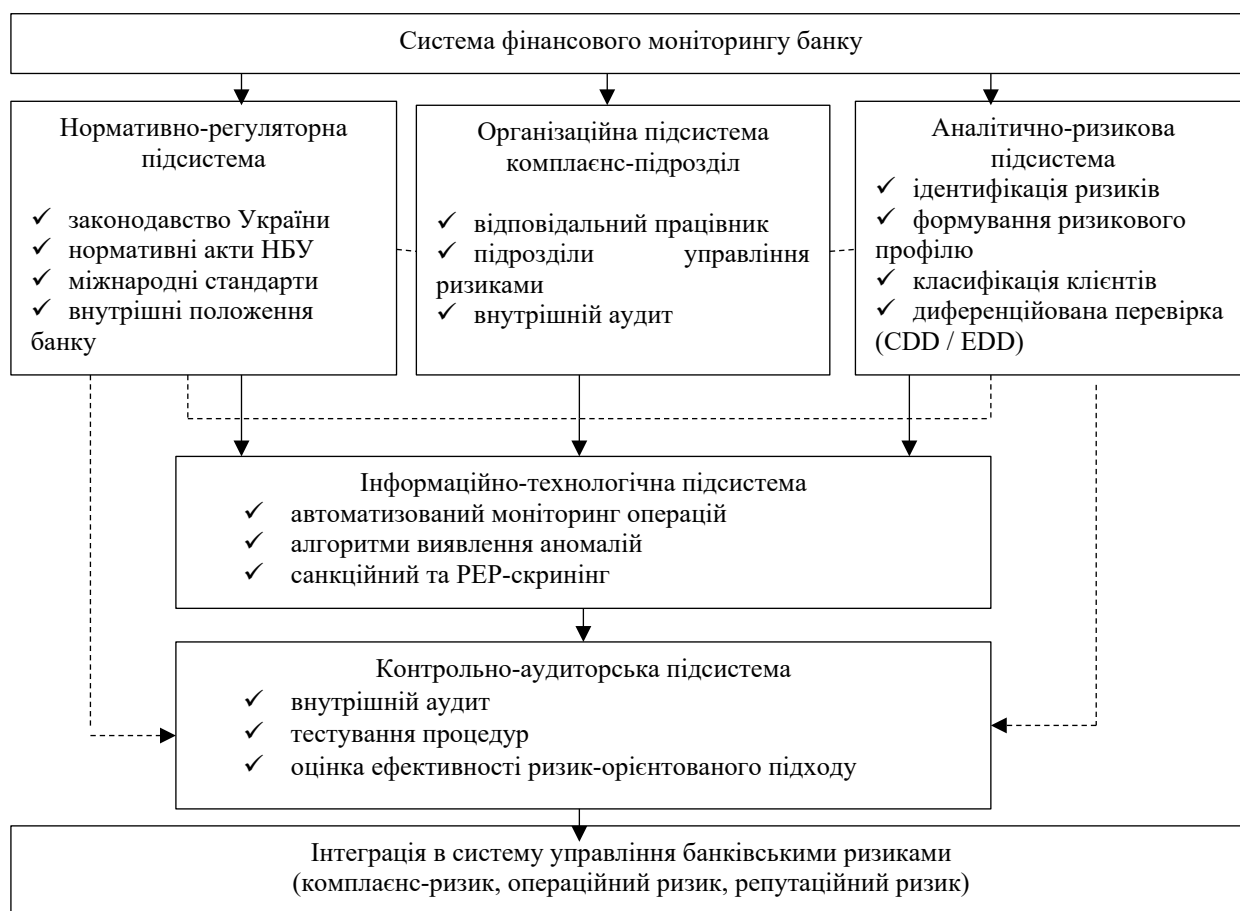


Рис. 1. Структурна модель системи фінансового моніторингу в банках України

Джерело: розроблено авторами

Розглянемо детальніше складові моделі. Нормативно-регуляторна підсистема включає зовнішні нормативні вимоги (законодавство України, нормативні акти НБУ, міжнародні стандарти FATF), а також внутрішні положення банку щодо здійснення фінансового моніторингу та визначає правові рамки, критерії ризиковості та процедури внутрішнього контролю.

Організаційна підсистема охоплює структурні підрозділи банку, відповідальні за здійснення фінансового моніторингу, такі як комплаєнс-підрозділ, відповідального працівника з фінансового моніторингу, служби внутрішнього аудиту, підрозділи управління ризиками, ефективність системи визначається чіткістю розподілу функцій, підзвітністю та незалежністю контролюючих підрозділів.

Аналітично-ризикова підсистема є ключовим елементом реалізації ризик-орієнтованого підходу та передбачає: ідентифікацію та оцінку ризику клієнта; формування ризикового профілю; класифікацію операцій за рівнем ризику; застосування поглибленої перевірки (EDD) до високоризикових клієнтів. Саме ця підсистема забезпечує перехід від формального виконання процедур до управління ризиком легалізації доходів.

Інформаційно-технологічна підсистема передбачає використання автоматизованих систем моніторингу транзакцій, алгоритмів виявлення нетипових операцій, внутрішніх баз даних, систем скринінгу клієнтів щодо санкційних списків та переліків публічних діячів. Сьогодні цифровізація процесів дозволяє підвищити точність виявлення підозрілих операцій та мінімізувати людський фактор.

Контрольно-аудиторська підсистема забезпечує перевірку ефективності функціонування системи фінансового моніторингу шляхом внутрішнього аудиту, незалежного тестування процедур, оцінки відповідності нормативним вимогам, аналізу результативності ризик-орієнтованого підходу і виконує роль механізму зворотного зв'язку та сприяє постійному вдосконаленню системи.

Запропонована модель функціонує як цілісна архітектура, у межах якої кожна підсистема не є автономною, а інтегрована в єдиний процес управління ризиками. Реалізація ризик-орієнтованого підходу можлива лише за умови узгодженої взаємодії аналітичної, організаційної та контрольної складових. Таким чином, структурна модель фінансового моніторингу в банку виступає не лише інструментом дотримання регуляторних вимог, а й елементом

системи корпоративного управління та фінансової стабільності.

Додатковим інструментом стимулювання банків до дотримання міжнародних стандартів у сфері фінансового моніторингу є їх сегментація за рівнем значущості для економіки України. Порухення встановлених нормативів може мати наслідком застосування жорстких регуляторних заходів, аж до виведення банку з ринку. Щороку Національний банк визначає перелік системно важливих банків станом на 1 січня та здійснює щодо них посилені нагляд, зосереджуючи увагу на інституціях, критично важливих для забезпечення фінансової стабільності держави. Така процедура регламентується Положенням про порядок визначення системно важливих банків, затвердженим постановою Правління НБУ від 25 грудня 2014 року № 863 [14].

Визначення системної важливості банків здійснюється у два етапи. На першому етапі оцінюється значущість банку за трьома базовими критеріями: масштаб діяльності, рівень фінансових взаємозв'язків та специфіка здійснюваних операцій. Кожному показнику надається відповідна вага, після чого обчислюється інтегральний показник системної значущості. Банк визнається системно важливим у разі досягнення або перевищення встановленого порогового значення у 275 базових пунктів. Системними банками у 2023–2024 роках визнано АТ «А-Банк», АТ «Креді Агріколь Банк», АТ «Кредобанк», АТ «ОТП Банк», АТ «Ощадбанк», АБ «Південний», АТ КБ «ПриватБанк», АТ «ПУМБ», АТ «Райффайзен Банк», АТ «Сенс Банк», АТ «Таскомбанк», АБ «Укргазбанк», АТ «Укресімбанк», АТ «Укрсиббанк», АТ «Універсал Банк» [15]. Забезпечення фінансової стабільності банківської системи країни вимагає від регулятора зосередження уваги на цих системно значущих інституціях.

У системі фінансового моніторингу саме банки є найактивнішими учасниками звітності серед суб'єктів первинного фінансового моніторингу, оскільки вони відправляють більшу частину повідомлень про фінансові операції, які потребують моніторингу (рис.2).

Примітно, що у 2022 році кількість повідомлень про фінансові транзакції, які були зареєстровані Держфінмоніторингом, склала 1174044, що на 28,7% менше порівняно з попереднім роком, та на 74,9% менше в порівнянні з 2020 роком [12]. Таке скорочення було обумовлено виконанням вимог зміненого Закону №361-ІХ, що модифікував процедури фінансової ідентифікації [10].

Таким чином, банківський сектор виконує системоутворюючу функцію у забезпеченні економічного розвитку та фінансової стабільності держави, залишаючись провідним суб'єктом подання звітності щодо фінансових операцій, що підлягають моніторингу. В умовах посилення як глобальних, так і внутрішніх ризиків фінансова система, зокрема банківська її складова, потребує безперервного, системного та поглибленого нагляду. Ключовим методологічним принципом сучасної системи фінансового моніторингу, що передбачає концентрацію ресурсів банку на операціях і клієнтах із підвищеним рівнем ризику легалізації доходів та фінансування тероризму є ризик-орієнтований підхід, імплементація якого зумовлює трансформацію традиційної моделі формального контролю у модель управління ризиками [9, с. 58].

Реалізація ризик-орієнтованого підходу в банках України здійснюється через сукупність взаємопов'язаних механізмів:

1. Механізм ідентифікації та оцінки ризику передбачає визначення ризикового профілю клієнта з урахуванням типу клієнта (фізична, юридична

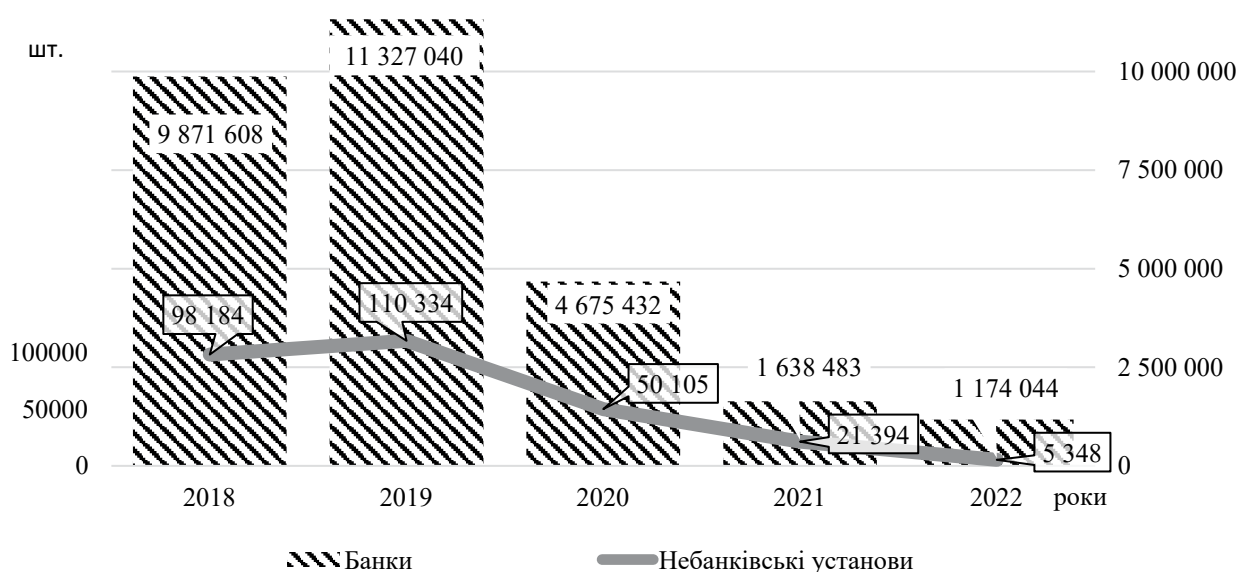


Рис. 2. Динаміка інформування про фінансові операції банками та небанківськими установами

Джерело: узагальнено на основі [11–12]

особа, публічний діяч), географічного фактору, характеру діяльності, обсягу та частоти операцій, каналів обслуговування. Оцінювання здійснюється на основі внутрішніх методик скорингу, що формують інтегральний показник ризику.

2. Механізм диференційованої належної перевірки (CDD / EDD) означає, що залежно від рівня ризику застосовуються різні процедури перевірки: спрощена перевірка для низькоризикових клієнтів; стандартна перевірка; поглиблена перевірка (Enhanced Due Diligence) для високоризикових категорій. Такий підхід дозволяє оптимізувати використання ресурсів банку та мінімізувати регуляторні ризики.

3. Механізм безперервного моніторингу операцій реалізується через автоматизовані системи аналізу транзакцій, що виявляють нетипові або підозрілі фінансові операції на основі встановлених індикаторів ризику.

Цифрові алгоритми забезпечують фільтрацію транзакцій, виявлення аномалій, формування тригерів для додаткового аналізу.

4. Механізм інтеграції фінансового моніторингу з системою управління банківськими ризиками, зокрема: комплаєнс-ризик; операційний ризик; репутаційний ризик; стратегічний ризик. Така інтеграція забезпечує системний підхід до управління ризиками та дозволяє розглядати фінансовий моніторинг як складову корпоративного управління.

5. Механізм внутрішнього контролю та незалежного аудиту передбачає регулярне тестування процедур фінансового моніторингу, оцінку їх ефективності та відповідності нормативним вимогам. Внутрішній аудит виконує функцію незалежної оцінки дієвості ризик-орієнтованої моделі.

Таким чином, імплементація ризик-орієнтованого підходу змінює парадигму функціонування системи фінансового моніторингу: від кількісної моделі подання звітності до якісної моделі управління ризиком. Ефективність реалізації RBA залежить не лише від нормативної регламентації, а насамперед від внутрішньої організаційної зрілості банку, рівня автоматизації процесів та інтеграції фінансового моніторингу в систему стратегічного управління.

Незважаючи на нормативну завершеність регуляторної бази та імплементацію міжнародних стандартів, практика функціонування системи фінансового моніторингу в банківських установах України свідчить про наявність низки системних проблем, серед яких варто виділити наступні:

1. Формалізація ризик-орієнтованого підходу. У низці банків застосування ризик-орієнтованого підходу має формальний характер, коли скорингові моделі використовуються механічно без достатньої аналітичної інтерпретації. Це знижує якість виявлення реальних ризиків та підвищує ймовірність як хибнопозитивних, так і хибнонегативних результатів. Напрямом удосконалення може бути розробка

більш гнучких внутрішніх методик оцінювання ризиків із використанням поведінкового аналізу та адаптивних алгоритмів.

2. Надмірне регуляторне навантаження проявляється у високій частоті змін нормативних вимог та значному обсягу звітності, що створюють додатковий операційний тиск на банківські установи, який може призводити до зосередження ресурсів на формальному дотриманні процедур замість аналітичної роботи. Вирішити проблему пропонуємо через гармонізацію звітних вимог і перехід до ризик-фокусованого нагляду з боку регулятора.

3. Обмеженість інтеграції з системою управління ризиками означає, що у практиці окремих банків фінансовий моніторинг продовжує функціонувати ізольовано від підрозділів управління ризиками, що обмежує його вплив на стратегічні рішення та корпоративне управління, тому пропонується інституційна інтеграція функції фінансового моніторингу в систему управління комплаєнс-ризиком та операційним ризиком на рівні ради банку.

4. Недостатній рівень автоматизації аналітичних процесів: попри впровадження автоматизованих систем моніторингу, у багатьох випадках аналіз підозрілих операцій потребує значної частки ручної обробки, що підвищує операційні ризики, тому потребує впровадження елементів машинного навчання та предиктивної аналітики для вдосконалення виявлення аномалій.

5. Кадровий фактор та професійна підготовка. Ефективність ризик-орієнтованого підходу значною мірою залежить від кваліфікації персоналу, здатності здійснювати комплексний аналіз ризикових операцій та застосовувати професійне судження, саме тому потребує систематичного підвищення кваліфікації працівників, розвитку внутрішніх програм навчання та формування культури комплаєнсу.

Підсумуємо, система фінансового моніторингу в банках України перебуває на етапі інституційної зрілості, проте її подальший розвиток потребує зміщення акцентів з формального виконання регуляторних вимог на побудову аналітичної ризик-орієнтованої моделі управління. Підвищення ефективності можливе лише за умов інтеграції фінансового моніторингу у стратегічний контур управління банком та цифрової трансформації процесів виявлення ризиків.

**Висновки.** У статті здійснено комплексне дослідження системи фінансового моніторингу в банках України в контексті імплементації ризик-орієнтованого підходу. Узагальнення наукових підходів дозволило встановити, що сучасна модель фінансового моніторингу трансформується від формально-процедурного контролю до інтегрованої системи управління ризиками легалізації доходів та фінансування тероризму. Обґрунтовано структурну модель системи фінансового моніторингу в банківських установах, яка включає нормативно-регуляторну, організаційну, аналітично-ризикову, інформаційно-технологічну та

контрольно-аудиторську підсистему. Доведено, що ефективність функціонування зазначеної моделі залежить від рівня інтеграції фінансового моніторингу в систему управління банківськими ризиками та корпоративного управління. Встановлено, що ключовими механізмами реалізації ризик-орієнтованого підходу є ідентифікація та оцінювання ризику клієнтів, диференційована належна перевірка, безперервний моніторинг фінансових операцій, інтеграція з системою управління ризиками та незалежний внутрішній аудит. Практичне значення отриманих результатів

полягає у можливості використання запропонованої структурної моделі для підвищення ефективності внутрішніх процедур фінансового моніторингу, оптимізації розподілу ресурсів банків та мінімізації комплаєнс-ризиків.

Перспективи подальших досліджень доцільно пов'язати з розробленням кількісних показників оцінювання ефективності системи первинного фінансового моніторингу та впровадженням інструментів цифрової аналітики у процес виявлення фінансових ризиків.

## СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Акімова О. В. Проблеми формування системи фінансового моніторингу в Україні. *Ефективна економіка*. 2015. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5562> (дата звернення: 23.08.2024)
2. Федішин М. П., Приказка Г. Д. Особливості запобігання та протидії реалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом в Україні. *Кримський економічний вісник*. 2014. №2 (09). С. 163–165.
3. Бормотова М. В. Дослідження сутності поняття фінансового моніторингу. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2015. № 50. С. 214–217. DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i50.53068>
4. Гаєвський І. М. Національна система фінансового моніторингу як компонент національної безпеки України: правові аспекти. *Публічне право*. 2015. № 4. С. 33–40.
5. Гулько Л. Г., Ільєва О. В. Організаційно-економічний механізм фінансового моніторингу в суб'єктів первинного фінансового моніторингу. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 5. С. 863–866.
6. Смагло О. В. Функціонування системи фінансового моніторингу в Україні. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-28> (дата звернення: 23.08.2024)
7. Сова О.Ю., Завадська О.О. Місце фінансового моніторингу в системі банківського нагляду. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2020. № 5. Том 1. DOI: <https://doi.org/10.32750/2020-0105>
8. Вовчак О., Єндренко Л. Інституційно-правові аспекти становлення і розвитку системи фінансового моніторингу в Україні. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*. 2021. № 1(40). С. 19–24. DOI: [https://doi.org/10.18371/2221-755X1\(40\)2021237574](https://doi.org/10.18371/2221-755X1(40)2021237574)
9. Левицька С. О., Осадча О. О. Ризик-орієнтований підхід на етапах первинного фінансового моніторингу. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2021. № 3(95). С. 54–72. DOI: <https://doi.org/10.31713/ve320216>
10. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України № 361-IX від 06.12.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (дата звернення: 23.08.2024)
11. Звіт Державної служби фінансового моніторингу України за 2023 рік. URL: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/0350/zvit/zvit2023ukr.pdf> (дата звернення: 23.08.2024)
12. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України URL: <https://fiu.gov.ua/> (дата звернення: 23.08.2024)
13. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/> (дата звернення: 23.08.2024)
14. Положення про порядок визначення системно важливих банків: Постанова Правління НБУ від 25 грудня 2014 року № 863. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0863500-14#Text> (дата звернення: 23.08.2024)
15. Про визначення системно важливих банків: Рішення Правління НБУ від 29.02.2024 року №70 рш. URL: [https://bank.gov.ua/ua/legislation/Decision\\_29022024\\_70-rsh](https://bank.gov.ua/ua/legislation/Decision_29022024_70-rsh) (дата звернення: 23.08.2024)

## REFERENCES

1. Akimova O. V. (2015). Problemy formuvannya systemy finansovoho monitorynhu v Ukraini [Problems of formation of the financial monitoring system in Ukraine]. *Efektivna ekonomika*, vol.12. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5562> (accessed August 23, 2024)
2. Fedyshyn M. P. & Prykazka H. D. (2014). Osoblyvosti zapobihannya ta protyidii realizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochynnym shliakhom v Ukraini [Features of prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds of crime in Ukraine]. *Krymskyi ekonomichnyi visnyk*, vol. 2(09), pp. 163–165.
3. Bormotova M. V. (2015). Doslidzhennia sutnosti poniattia finansovoho monitorynhu [Study of the essence of financial monitoring]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, vol. 50, pp. 214–217. DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i50.53068>
4. Haievskiy I. M. (2015). Natsionalna systema finansovoho monitorynhu yak komponent natsionalnoi bezpeky Ukrainy: pravovi aspekty [National system of financial monitoring as a component of national security of Ukraine: legal aspects]. *Publichne pravo*, vol. 4, pp. 33–40.
5. Hulko L. H. & Ilieva O. V. (2015). Orhanizatsiino-ekonomichnyi mekhanizm finansovoho monitorynhu v subiektiv pervynnoho finansovoho monitorynhu [Organizational and economic mechanism of financial monitoring in primary financial monitoring entities]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, vol. 5, pp. 863–866.
6. Smahlo O. V. (2021). Funktsionuvannya systemy finansovoho monitorynhu v Ukraini [Functioning of the financial monitoring system in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-28> (accessed August 23, 2024).

7. Sova O. Yu. & Zavadska O. O. (2020). Mistse finansovoho monitorynhu v systemi bankivskoho nahliadu [The place of financial monitoring in the banking supervision system]. *European Scientific Journal of Economic and Financial Innovation*, vol. 5(1). DOI: <https://doi.org/10.32750/2020-0105> (accessed August 23, 2024)
8. Vovchak O. & Yendorenko L. (2021). Instytutsiino-pravovi aspekty stanovlennia i rozvytku systemy finansovoho monitorynhu v Ukraini [Institutional and legal aspects of formation and development of the financial monitoring system in Ukraine]. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*, vol. 1(40), pp. 19–24. DOI: [https://doi.org/10.18371/2221-755X1\(40\)2021237574](https://doi.org/10.18371/2221-755X1(40)2021237574) (accessed August 23, 2024)
9. Levytska S. O. & Osadcha O. O. (2021). Ryzhkyk-oriientovanyi pidkhid na etapakh pervynnoho finansovoho monitorynhu [Risk-based approach at the stages of primary financial monitoring]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta pryrodokorystuvannia*, vol. 3(95), pp. 54–72. DOI: <https://doi.org/10.31713/ve320216>
10. Verkhovna Rada Ukrainy. Pro zapobihannia ta protydyiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, odrzhanykh zlochynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia [On prevention and counteraction to legalization (laundering) of proceeds of crime, terrorist financing and financing of proliferation of weapons of mass destruction]: Zakon Ukrainy No. 361-IX vid 06.12.2019. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text> (accessed August 23, 2024).
11. State Financial Monitoring Service of Ukraine (2023). Zvit za 2023 rik [Annual report for 2023]. Available at: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/0350/zvity/zvit2023ukr.pdf> (accessed August 23, 2024).
12. State Financial Monitoring Service of Ukraine (2024). Ofitsiinyi sait [Official website]. Available at: <https://fiu.gov.ua/> (accessed August 23, 2024).
13. National Bank of Ukraine. (2024). Ofitsiinyi sait [Official website]. Available at: <https://bank.gov.ua/> (accessed August 23, 2024).
14. National Bank of Ukraine. (2014). Polozhennia pro poriadok vyznachennia systemno vazhlyvykh bankiv [Regulation on the procedure for determining systemically important banks]: Postanova Pravlinnia NBU No. 863 vid 25.12.2014. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0863500-14#Text> (accessed August 23, 2024).
15. National Bank of Ukraine. (2024). Pro vyznachennia systemno vazhlyvykh bankiv [On determining systemically important banks]: Rishennia Pravlinnia NBU No. 70-rsh vid 29.02.2024. Available at: [https://bank.gov.ua/ua/legislation/Decision\\_29022024\\_70-rsh](https://bank.gov.ua/ua/legislation/Decision_29022024_70-rsh) (accessed August 23, 2024).

Стаття надійшла: 10.11.2024  
Стаття прийнята: 04.12.2024  
Стаття опублікована: 27.12.2024